

SAMENVATTING

Veenendaal maakt
plaats voor jou

Algemeen

In de Jaarstukken 2023 legt het college verantwoording af aan de raad over de uitvoering van het beleid en de financiële gevolgen daarvan. In deze samenvatting worden de belangrijkste resultaten, afwijkingen, gevolgen en voorgestelde besluiten – op hoofdlijnen – toegelicht.

Raadsakkoord, begroting en jaarstukken

In het raadsakkoord 'Samen werken in vertrouwen' zijn voor de periode 2022 tot en met 2025 de belangrijkste thema's en ambities voor Veenendaal voor de komende bestuursperiode verwoord. Het akkoord bestaat uit negen thema's die veel onderlinge samenhang hebben. In de programmabegroting 2023-2026 is in het kort beschreven hoe deze thema's in de begroting zijn verwerkt. In dit hoofdstuk worden aan de hand van deze thema's enkele belangrijke ontwikkelingen c.q. resultaten uit 2023 voor u in het kort samengevat. Een uitgebreidere toelichting vindt u terug bij de diverse programma's.

De thema's 'Wonen' en 'Mobiliteit'

Net als op nationaal niveau kent ook Veenendaal de problematiek van een tekort aan woningen in alle segmenten onder andere door een gebrek aan doorstroming. Op meerdere manieren wordt getracht deze problematiek te verkleinen. Hierbij is in 2023 inzet geweest op regionale Woondeals, diverse provinciale overlegtafels en landelijke afspraken over woningbouwlocaties. Ook is in 2023 de wooncoach gestart om zo een bijdrage te leveren aan de ambities uit de woonvisie voor het huisvesten van kwetsbare inwoners en doorstroming op de woningmarkt.

Het thema 'Energie en Duurzaamheid'

Veenendaal is een plaats waar het prettig wonen en werken is. Om dat zo te houden moeten we circulair leven, energieneutraal zijn en ons aanpassen aan de klimaatverandering. Dat is een complexe uitdaging die vraagt dat we belangrijke beslissingen nemen over een toekomstbestendig en duurzaam Veenendaal. In dit kader is het Opgaveperspectief Duurzaam Veenendaal opgesteld, dat in de raad van maart 2024 is vastgesteld. Het Opgaveperspectief biedt de nodige acties en inzichten om het maatschappelijke vraagstuk Duurzaamheid aan te pakken. Het beoogde resultaat is een circulair, energieneutraal en klimaatbestendig Veenendaal in 2050.

Het thema 'Openbare ruimte en groen'

In 2050 moet Veenendaal een circulaire, klimaat adaptieve en water robuuste gemeente zijn. Een gemeente die klaar is voor lange droge perioden, heftige regenval en grote hitte. In het Opgaveperspectief Duurzaam Veenendaal dat in 2023 is opgesteld en in maart 2024 in de raad is vastgesteld, zijn onze doelstellingen en ambities voor een circulair en klimaatbestendig Veenendaal in 2050 beschreven.

Het thema 'Digitalisering'

In een digitale volwassen organisatie, is het van groot belang dat er een goed beleid is en dat iedereen zich hieraan houdt. Om de basis op het gebied van dataficering en informatisering op orde te krijgen, is er begonnen met het opstellen van beleid voor data en informatie. Dit beleid is tevens van belang voor de inrichting van de informatiehuishouding en -voorziening van de organisatie, waardoor invulling kan worden gegeven aan de verschillende aspecten van het programma I-Grip (grip op informatie). In 2023 zijn de eerste stappen gezet om de informatievoorziening te verbeteren en informatie duurzaam toegankelijk te maken.

Met het Masterplan ICT is de fundering gelegd voor de routekaart en de ontwikkeling die in de komende jaren nodig is om een mensgedreven, data-ondersteund en informatiegestuurde organisatie te creëren.

De gemeentelijke participatie in de Regiodeal Foodvalley heeft baanbrekende resultaten via de ICT-Campus opgeleverd in de vorm van een dataplatform voor het meten van

stikstofemissies in de stallen. Met één van de samenwerkingspartners in ICT-Campus, te weten Hogeschool Utrecht (HU), is er een lange termijn samenwerking aangegaan. Hierdoor wordt er samengewerkt met het 'Digital Twinlab' van de HU om een digitale tweeling van Veenendaal te bouwen.

Deze ontwikkelingen maken dat Veenendaal zich positioneert als een innovatieve gemeente en deze innovatie gebruikt om overzicht en inzicht in verschillende complexe stedelijke processen te krijgen.

Het thema 'Veiligheid'

In april 2023 is het nieuwe Integraal Veiligheidsplan (IVP) Heuvelrug voor 2023-2026 door de raad vastgesteld. Zowel basisteam breed als lokaal is in 2023 hieraan uitvoering gegeven. Er wordt voortgeborduurd en ingezet op de in het IVP genoemde prioriteiten: ondermijning, digitale veiligheid en (het voorkomen van) maatschappelijke onrust. Dat deden we dichtbij en samen met onze inwoners, met bijzondere aandacht voor de jeugd (vooral het voorkomen van jonge aanwas). Daarnaast heeft ook polarisering, radicalisering en extremisme in 2023 continue aandacht gekregen. Dit alles met als doel dat inwoners en ondernemers zich veilig kunnen voelen in onze stad.

Het thema 'Zorg en Welzijn'

Het jaar 2023 was het laatste jaar van het Integraal Beleidskader Sociaal Domein (IBK SD) 2020-2023 en heeft in het teken gestaan van de verdere uitvoering van dit kader. Daarnaast zijn in 2023 bij de inwoners, raad, adviesraden, partners en betrokkenen wensen en verwachtingen opgehaald voor het nieuwe Integraal Beleidskader Sociaal Domein 2024-2027. In november 2023 is dit nieuwe beleidskader door de raad vastgesteld.

Een belangrijk element uit het raadsakkoord is het hanteren van de menselijke maat bij maatschappelijke ondersteuning en hulp. Eind 2023 is hier onder meer uitvoering aan gegeven via een gewijzigde heronderzoekssystematiek bij de participatiewet. Deze nieuwe aanpak past in de keuze om handhaving vanuit het uitgangspunt van vertrouwen vorm te geven en hierbij de menselijke maat toe te passen. Dit vertaalt zich in een andere frequentie, maar ook in een andere toon van de gesprekken. Daarnaast is de insteek van de gesprekken breder. Zo worden deze gesprekken ook gebruikt om kwetsbare inwoners te versterken. In 2024 zal de toepassing van de menselijke maat nog verder worden uitgewerkt als onderdeel van het IBK SD.

De uitvoering van de Wet Inburgering is in 2023 echt op gang gekomen. Eind 2023 krijgen 200 inburgeraars begeleiding bij taal en inburgering. Circa 80 inburgeraars hebben in 2023 het Participatieverklaringstraject (PVT) afgerond en ongeveer 20 inburgeraars de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP).

Het jaar 2023 stond ook in het teken van de opvang van ontheemden. Daarbij gaat het vooral om ontheemden uit Oekraïne. De opvang heeft, in 2023, op 8 verschillende gemeentelijke opvanglocaties (GOO) en bij een groot aantal gastgezinnen (POO) plaatsgevonden. De opvang van Oekraïense ontheemden strekte zich, naast fysieke zaken, uit over een breder scala aan verantwoordelijkheden. Denk aan de kosten van levensonderhoud, onderwijs voor kinderen, taalonderwijs, gezondheidszorg, etc. Voor de kosten die gemoeid zijn met de opvang van ontheemden zijn we vanuit het Rijk gecompenseerd.

De vraag om maatschappelijke ondersteuning en hulp is ook in 2023 toegenomen. Met name op het gebied van schoonmaakondersteuning en jeugdhulp zien we een toename van het aantal inwoners dat hier gebruik van maakt. Ook is in 2023 sprake van een stijging van de duur van de hulp en de intensiteit. Dit leidt in 2023 tot kostenstijgingen en op de eerdergenoemde onderwerpen tot overschrijding van de beschikbare budgetten.

In het kader van het gezondheidsbeleid zijn in 2023 twee grote externe ontwikkelingen van invloed op het beleid van de gemeente. Met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en bijbehorende budgetten (SPUK-uitkering) is lokaal ingezet op doelen gericht op sport, gezondheid en de sociale basis. Daarnaast speelde (de voorbereidingen met betrekking tot) het Integraal Zorgakkoord een grote rol in 2023. Het Integraal Zorgakkoord wordt integraal in de Gelderse Vallei (Barneveld, Ede, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen) opgepakt en ingevuld. Hieraan nemen de volgende partners deel: diverse zorg- en welzijnsorganisaties, zorgverzekeraars en de zeven gemeenten inclusief de twee GGD'en (GGD regio Utrecht en GGD Gelderland Midden). Er is regionaal een regiobeeld en regioplan ontwikkeld welke in 2024 nadere uitwerking zal krijgen. Beide akkoorden beogen een beweging naar de voorkant, meer inzet op preventie, vroegsignalering, laagdrempelig aanbod en een stevige sociale basis.

In 2023 is voor het actieprogramma Kansrijke Start gewerkt aan het ontwikkelen van nieuwe zorgpaden, zijn de multidisciplinaire overleggen uitgevoerd en zijn stakeholders betrokken via een brede bijeenkomst Kansrijke Start. In het kader van Kansrijke Start voerden we in 2023 ook meerdere erkende interventies uit. Zo is bijvoorbeeld een start gemaakt met de implementatie van de erkende interventie 'Nu niet zwanger'. Hiermee is een basis gelegd om in 2024 verder toe te werken naar 'Nu niet zwanger' als regionale basisvoorziening in de regio Utrecht. Deze interventie biedt de vroegste vorm van preventie door met mannen en vrouwen in een kwetsbare positie het gesprek aan te gaan over (het voorkomen van ongewenste en ongeplande) zwangerschap, kinderwens en anticonceptie.

Het thema 'Economie, Ondernemen en Bedrijfsleven'

Ook in 2023 was onze inzet gericht op het behouden en uitbreiden van de lokale werkgelegenheid. We willen Veenendaal aantrekkelijk houden als vestigingsplaats voor ondernemers, zowel voor de bedrijventerreinen als voor de winkelcentra. We continueerden in 2023 hiervoor de investeringen en de activiteiten gericht op een aantrekkelijke vestigingsplaats, een goed ondernemersklimaat en betere ondernemersdienstverlening. En dit natuurlijk in goede samenwerking met het georganiseerde bedrijfsleven. Het jaar 2023 heeft ook in het teken gestaan van de drie grote transities (energie, circulair en klimaatadaptatie). Veenendaal ondersteunt de ondernemers via de Opgave Duurzaamheid. Concreet heeft deze ondersteuning betrekking op het programma Energieneutraal Veenendaal (ENV) en de Regionale Energiestrategie, het regionale programma Living Lab Regio Foodvalley Circulair en onze ambities op het gebied van klimaatadaptatie via het omgevingsplan Openbare Ruimte (OPOR). Daarvoor is in 2023 intensief samengewerkt met de Bedrijvenkring Ondernemend Veenendaal (BOV), waarmee een Green Deal is getekend. In de binnenstad is ingezet op vergroening en wateropvang in samenwerking met Winkelstad Veenendaal.

Het thema 'Cultuur en evenementen'

Ook in 2023 zijn voor de inwoners van Veenendaal vele kunstzinnige en culturele activiteiten ontsloten. Dit op basis van de Cultuurnota 2022-2025 en de Cultuurvisie 2022-2030. In de Cultuurvisie zijn zeven 'verhaallijnen' benoemd. In 2023 hebben we volop ingezet op de eerste vijf verhaallijnen uit de Cultuurvisie. Uit de diverse in 2023 uitgevoerde onderzoeken is naar voren gekomen dat driekwart (74%) van de inwoners minimaal één culturele activiteit in Veenendaal heeft bezocht. En het gemiddelde cijfer dat onze Veense inwoners geven aan het culturele aanbod is een 6,8.

In oktober 2023 is, na een breed participatietraject, de nota Evenementenbeleid 2024 en 'Veenendaal blijft verrassen' in de raad behandeld. De behandeling heeft die avond nog niet geleid tot besluitvorming, maar bleek aanleiding voor een extra dialoogavond over bepaalde discussiepunten, zoals evenementen op zondag en geluidsnormen. De bevindingen van de dialoogavond gaan in het voorstel en de nota verwerkt worden om vervolgens in 2024 opnieuw ter vaststelling aan de raad aan te bieden.

Het thema 'Onderwijs'

In 2023 hebben we de implementatie van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) in samenwerking met o.a. scholen, kinderopvang, de jeugdgezondheidszorg, bibliotheek en welzijn voortgezet. De ondernomen activiteiten zijn gericht op het stimuleren van de vaardigheden van leerlingen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak en het inhalen van coronavertragingen. Aan verschillende projecten en activiteiten is in 2023 vanuit de NPO-gelden een bijdrage geleverd, waaronder het traject Met Andere Ogen en Scoren in de Wijk en de projecten Restart en Get Up & Enjoy.

Tevens is in 2023 ingezet op de realisatie van Integrale Kindcentra. Het is daarbij de ambitie van de gemeente, de schoolbesturen en de kinderopvangorganisaties om zoveel mogelijk Veenendaalse kinderen thuisnabij onderwijs te bieden. In de voorzieningen ligt de focus op een doorlopende leerlijn voor kinderen van 0 jaar tot einde basisschoolleeftijd. Door de raad is op 23 maart 2023 besloten dat de extra benodigde locatie voor de overloop van Veenendaal Oost en Dragonder Oost op een nieuwe locatie in Dragonder Zuid komt. De ontwikkeling van de locatie Dragonder Zuid is vervolgens als eerste opgepakt in 2023. Daarnaast zijn de scholen betrokken bij de drie te realiseren IKC's (IKC Dragonder Zuid, IKC SO/SBO/PO en het IKC Dragonder Noord). Ze zijn in 2023 zelf aan de slag gegaan met een inhoudelijke samenwerking en visievorming.

Bestuurlijke samenwerking

In het raadsakkoord 2022-2026 staan ambities op het gebied van bestuurlijke samenwerking. Om deze ambities verder vorm te geven, is in 2023 een Klankbordgroep Bestuurlijke Samenwerking ingesteld. In deze klankbordgroep zijn zowel raad, college als gemeentelijke organisatie vertegenwoordigd. In 2023 is de klankbordgroep vier keer bij elkaar gekomen, o.a. voor het meedenken bij de evaluatie van het proces rondom de programmabegroting, maar ook rondom de bestuurlijke conferentie van 24 november. De resultaten van deze bestuurlijke conferentie worden in 2024 verder uitgewerkt.

Organisatie

De ambtelijke organisatie is ingericht op 3 thema's: Ruimte, Samenleving en Dienstverlening en Bedrijfsvoering. De werving van 2 directeuren heeft in het 4e kwartaal geleid tot de benoeming van de nieuwe directeuren voor de thema's Ruimte en Dienstverlening & Bedrijfsvoering. Hiermee is de directie op volle sterkte. Voor het versterken van de invloed van Veenendaal in regionaal en bovenregionaal verband is in 2023 de formatie uitgebreid met 2 fte strategisch adviseurs externe oriëntatie. Medio 2023 is hierop de eerste medewerker benoemd. De werving van de tweede adviseur loopt nog.

De krapte op de arbeidsmarkt speelt ons parten. Dit probleem doet zich landelijk voor. Het kost de gemeente veel moeite om goed gekwalificeerde mensen binnen te halen en ook om deze te behouden. Om deze onderliggende problematiek aan te pakken is er een onderzoek uitgevoerd om de positie van Veenendaal op de arbeidsmarkt te markeren en beter zichtbaar te maken voor nieuwe kandidaten. Deze recruitment scan vormt de basis voor de (door)ontwikkeling van diverse (nieuwe) instrumenten, waaronder het opstellen van een gedegen strategische personeelsplanning. Daarnaast is er vanuit de bij de begroting beschikbaar gestelde middelen een (tijdelijke) recruiter aangesteld met als doel op een efficiënte wijze nieuwe medewerkers aan onze organisatie te binden en het aantal openstaande vacatures terug te dringen.

Financieel resultaat

De gemeente Veenendaal sluit het jaar 2023 af met een positief gerealiseerd jaarrekeningresultaat na voorgestelde resultaatbestemming van € 818.000. Dit is als volgt opgebouwd:

Resultaat 2023	Lasten	Baten	Saldo
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	254.311	255.740	1.429
Mutaties in reserves	32.249	34.582	2.333
Gerealiseerd resultaat			3.762
Saldo voorgestelde resultaatbestemmingen			2.944
Gerealiseerd resultaat na voorgestelde resultaatbestemming (excl. algemene reserve)			818

Het gerealiseerde resultaat is betrokken bij de voorstellen voor de integrale afweging die plaatsvindt bij de Kadernota 2025-2028.

Resultaat per programma (bedragen x € 1.000)

Resultaat jaarrekening 2023	Begroting na wijziging			Realisatie			Verschillen		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Fysieke leefomgeving	44.314	34.255	-10.059	45.655	38.868	-6.787	-1.341	4.613	3.272
2. Economie, Werk en Ontwikkeling	2.422	999	-1.423	2.246	1.077	-1.169	176	78	254
3. Sociale Leefomgeving	129.320	39.385	-89.934	131.607	43.714	-87.893	-2.287	4.329	2.041
4. Burger en Bestuur	13.412	7.139	-6.273	12.163	7.573	-4.590	1.249	434	1.683
5. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	3.066	159.960	156.894	2.623	160.324	157.701	443	364	807
6. Bedrijfsvoering	59.959	3.582	-56.377	60.017	4.184	-55.833	-58	602	544
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	252.492	245.320	-7.172	254.311	255.740	1.429	-1.819	10.420	8.601
1. Fysieke leefomgeving	3.535	9.732	6.198	5.400	8.224	2.824	-1.866	-1.508	-3.374
2. Economie, Werk en Ontwikkeling	4.250	1.970	-2.280	4.401	1.971	-2.430	-152	1	-151
3. Sociale Leefomgeving	2.468	3.117	649	2.526	3.117	591	-58	0	-58
4. Burger en Bestuur	3.487	2.424	-1.063	4.475	2.424	-2.051	-988	0	-988
5. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	12.527	17.563	5.036	12.678	17.563	4.885	-151	0	-151
6. Bedrijfsvoering	2.650	1.282	-1.368	2.768	1.282	-1.486	-118	0	-118
Mutaties reserves	28.916	36.088	7.172	32.248	34.581	2.333	-3.332	-1.507	-4.839
Gerealiseerd resultaat	281.408	281.408	0	286.559	290.321	3.762	-5.151	8.913	3.762

Hieronder volgt een toelichting op de tabel:

Mutaties reserves

De inzet van reserves hebben per saldo voor een bedrag van € 2.333.000 een positief effect op het gerealiseerde resultaat van € 3.762.000 . In de gewijzigde begroting werd dit effect geraamd op € 7.172.000 positief, waarbij het tekort geheel gedekt werd door (deels daartoe bestemde) reserves.,

Vergelijking met tussentijdse resultaten (bedragen x € 1.000)

In de onderstaande tabel staat de financiële ontwikkeling over 2023, hieruit blijkt dat per saldo een nadeel is ontstaan van € 1.394.000 ten opzichte van de Programmabegroting 2023.

	Voor resultaatbestemming	Na resultaatbestemming
Programmabegroting 2023	552	0
1e bestuursrapportage 2023	-5.285	-4.993
2e bestuursrapportage 2023	1.830	1.880
3e bestuursrapportage 2023	13.624	901
Jaarstukken 2023	3.762	818
Totaal	14.483	-1.394

Afwijkingen ten opzichte van de 3e bestuursrapportage 2023 (bedragen x € 1.000)

De voornaamste verschillen tussen de 3e bestuursrapportage 2023 en het gerealiseerde resultaat 2023 zijn:

Taakveld	Afwijkingen	V/N
Afval	1.075	V
Beheer overige gebouwen en gronden	123	V
Cultureel erfgoed	32	V
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	209	V
Milieubeheer	272	V
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	587	V
Parkeerbelasting	166	N
Riolering	53	V
Ruimtelijke Ordening	149	V
Samenkracht en burgerparticipatie	40	N
Verkeer en vervoer	827	V
Wonen en bouwen	123	V
Overige verschillen	29	V
Totaal programma Fysieke Leefomgeving	3.273	
Bedrijfsloket en -regelingen	138	V
Belastingen Overig	28	N
Economische ontwikkeling	120	V
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	49	V
Overige verschillen	26	N
Totaal programma Economie, Werk en Ontwikkeling	254	
Arbeidsparticipatie	193	V
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	176	N
Geëscaleerde zorg 18+	89	N
Inkomensregelingen	377	N
Maatwerk-voorzieningen (WMO)	855	V
Musea	54	V
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	109	V
Onderwijshuisvesting	62	V
Samenkracht en burgerparticipatie	1.008	V
Sportbeleid en activering	83	V
Volksgesondheid	120	V
Hulp bij het huishouden (WMO)	541	N
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.782	V
Begeleiding (WMO)	276	V
Dagbesteding (WMO)	208	V
Maatschappelijke- en vrouwenopvang	200	V
Jeugdhulp begeleiding	294	N
Jeugdhulp behandeling	487	V
Jeugdhulp dagbesteding	5	V
Jeugdhulp zonder verblijf overig	1.035	N
Pleegzorg	663	V
Gezinsgericht	316	N
Jeugdhulp met verblijf overig	2.617	N
Behandeling GGZ zonder verblijf	718	V
Crisis/LTA/GGZ-verblijf	582	N
Gesloten plaatsing	174	N
Jeugdreclassering	595	V
Beschermd wonen	832	V
Overige verschillen	6	N
Totaal programma Sociale Leefomgeving	2.041	
Bestuur	200	V
Burgerzaken	15	V
Crisisbeheersing en Brandweer	1.387	V
Openbare orde en Veiligheid	81	V
Totaal programma Burger en Bestuur	1.683	
Belastingen Overig	92	V
Overige baten en lasten	517	V
OZB niet-woningen	303	N

OZB woningen	313	V
Treasury	185	V
Overige verschillen	2	V
Totaal programma Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien	807	V
Overhead: bedrijfsvoering	543	V
Totaal programma Bedrijfsvoering	543	
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	8.601	
Reservemutaties	4.840	N
Gerealiseerd resultaat	3.761	

V = voordeel; N = nadeel

Toelichting verschillen ten opzichte van de 3e bestuursrapportage 2023

Voor de specifieke toelichtingen op bovengenoemde afwijkingen wordt verwezen naar de toelichtingen bij de diverse programma's.

Reservemutaties

Net als in de Jaarstukken 2023 worden de reservemutaties waar reeds een raadsbesluit aan ten grondslag ligt, niet meer afzonderlijk in het raadsvoorstel voorgelegd. De betreffende mutaties zijn reeds in de administratie c.q. deze jaarstukken verwerkt. De reservemutaties, waarover de raad in een eerder stadium nog geen besluit heeft genomen, worden zoals gebruikelijk wel via een afzonderlijk beslispoint in het raadsvoorstel voorgelegd. In bijlage 6 staat het overzicht van de reservemutaties, welke afwijken van de begroting, maar die reeds op basis van eerdere besluitvorming verwerkt zijn in de Jaarstukken 2023.

Nog te bestemmen resultaat 2023 (bedragen x € 1.000)

Hiervoor gaven we aan dat 2023 wordt afgesloten met een voordeel van € 3.762.000. Wij stellen als resultaatbestemming voor om een gedeelte van de middelen te storten in de bestemmingsreserve meerjarige middelen. Daarnaast wordt voorgesteld om een deel van de middelen die nog niet zijn uitgegeven in 2023 via de algemene reserve over te hevelen naar 2024. Bijlage 1 geeft een totaaloverzicht hiervan. Samengevat stellen wij de volgende resultaatbestemming voor:

Nog te bestemmen resultaat		Bedrag
Gerealiseerd resultaat 2023		3.762
Voorgestelde bestemmingen:		
2a: Storting in de bestemmingsreserve meerjarige middelen in verband met overheveling van meerjarige middelen naar 2024 en volgende jaren (bijlage 2, onderdeel a)	327	
2b: Storting in de algemene reserve wegens overheveling van diverse exploitatiebudgetten naar 2024 (bijlage 2, onderdeel b)	2.617	
Totaal voorgesteld resultaatbestemmingen		2.944
Gerealiseerd resultaat na resultaatbestemming (excl. algemene reserve)		818

Wij stellen de raad voor de voorgestelde bestemmingen vast te stellen en vervolgens het positieve jaarrekeningresultaat van € 818.000 te storten in de algemene reserve.

Stand van de algemene reserve (bedragen x € 1.000)

De voorstellen voor de resultaatbestemming brengen mutaties van de algemene reserve met zich mee. Voorgesteld wordt onder meer de in 2023 over te hevelen budgetten opnieuw beschikbaar te stellen in 2024. Hierna bedraagt de stand van de algemene reserve € 34.043.000.

Stand algemene reserve	Bedrag
Stand voor resultaatbestemming (31-12-2023)	33.225
Storting wegens overheveling van diverse exploitatiebudgetten naar 2024	2.617
Onttrekking in verband met het opnieuw beschikbaar stellen van diverse exploitatiebudgetten in 2024	-2.617
Storting restant resultaat	818
Stand na resultaatbestemming	34.043

Financiële positie

Voor het beoordelen van de financiële positie ultimo 2023 zijn de volgende ontwikkelingen van belang:

1. Het financieel resultaat;
2. Het weerstandsvermogen;
3. De risico's;
4. De financiële kengetallen.

Het financieel resultaat

De jaarrekening sluit met een positief saldo van € 3.762.000. Hiervan wordt voorgesteld om € 2.944.000 over te hevelen naar 2024. Tevens wordt voorgesteld om het restant ad. € 818.000 te storten in de algemene reserve.

Het weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt met name bepaald door de hoogte van de algemene reserve. In een eerder stadium heeft de raad het minimumbedrag van de algemene reserve bepaald op € 16.500.000. De algemene reserve bedraagt per 31 december 2023 € 33.225.000 (exclusief resultaatbestemming). In de jaarrekening 2022 bedroeg de hoogte van de algemene reserve € 31.628.000. Ten opzichte van de jaarrekening 2022 is sprake van een stijging met € 1.597.000. Deze stijging is voornamelijk het gevolg van de positieve saldi van de programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 (€ 0,55 miljoen), het resultaat van de jaarstukken 2022 (€ 3,3 miljoen) en het resultaat van de drie bestuursrapportages (- € 2,2 miljoen).

De risico's

De risico's zijn door o.a. het einde van de corona en energie crisis afgenomen ten opzichte van 2022. Op basis van de risicoanalyse is een buffer van € 14,5 miljoen nodig.

De financiële kengetallen

Hieronder vindt u de belangrijkste financiële kengetallen.

	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	56%	85%	57%
Solvabiliteitsratio	34%	25%	34%
Structurele exploitatieruimte	2,4	2,5	-0,5

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (ontwikkelingen van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen) is ten opzichte van 2022 nagenoeg gelijk gebleven. In de begroting van 2023 was rekening gehouden met een stijging van dit kengetal naar 85% waar rekening gehouden is met de uitvoering van het volledige investeringsprogramma voor 2023. In deze jaarstukken valt op te maken dat de investeringen voor een aanzienlijk deel doorlopen in 2024 e.v..

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio (verhouding tussen het eigen vermogen en balanstotaal) is ten opzichte van 2022 gelijk gebleven.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte (de structurele ruimte om structurele lasten op te kunnen vangen) is ten opzichte van 2022 gedaald van 2,4 naar -0,5. Dit kengetal wordt als neutraal beoordeeld.